

V. Dal. – S. Peterburg'; M. : Izdanie knigoprodavtsa-tipografa M. O. Volfa, 1880. – 723 s.

6. **Derzhavne** upravlinnia : slovnyk-dovidnyk / uklad. : V. D. Bakumenko (ker. tvorch. kol.) [ta in.] ; za zah. red. V. M. Kniazieva, V. D. Bakumenka. – K. : Vyd-vo UADU, 2002. – 228 s.

7. **Entsyklopedychnyi** slovnyk z derzhavnoho upravlinnia / uklad. : Yu. P. Surmin [ta in.] ; za red. Yu. V. Kovbasiuka [ta in.]. – K. : NADU, 2010. – 820 s.

8. **Entsyklopediia** derzhavnoho upravlinnia : u 8 t. / nauk.-red. kolehiia : Yu. V. Kovbasiuk (holova) [ta in.] ; Nats. akad. derzh. upr. pry Prezidentovi Ukrainy. – K. : NADU, 2011.

9. **Imperatriksa** Ekaterina Vtoraya. Nakaz, danniy Komissii o sochinenii proekta novogo Ulozheniya / pod red. i s predisloviem V. A. Tomsinova. – M. : Zertsalo, 2008. – 544 s.

10. **Malynovskiy V. Ya.** Slovnyk terminiv i poniat z derzhavnoho upravlinnia / V. Ya. Malynovskiy. – K. : Tsentr spryannia instytutsiinomu rozvytku derzhavnoi sluzhby, 2005. – 254 s.

11. **Miuller V.** Velykyi nimetsko-ukrainskyi slovnyk / V. Miuller. – K. : Chumatskyi Shliakh, 2005. – 792 s.

12. **Noveyshiy** politologicheskii slovar / avt.-sost. : D. E. Pogorelyiy, V. Yu. Fesenko, K. V. Filippov. – Rostov n/D. : Feniks, 2010. – 318 s.

13. **Pokrovskiy I. A.** Istoriya rimskogo prava / I. A. Pokrovskiy ; vstup. st., per. s lat., nauchn. red. i komment. A. D. Rudokvasa. – SPb. : Letniy Sad, 1998. – 560 s.

14. **Slovar** sotsiolingvisticheskikh terminov / V. A. Kozhemyakina, N.G. Kolesnik [i dr.] ; otv. red. V. Yu. Mihalchenko ; In-t yazykoznaniya RAN. – M., 2006. – 312 s.

15. **Sovremennyiy** filosofskiy slovar / pod obsch. red. V. E. Kemerova. – 2-e izd., ispravl. i dopoln. – London ; Frankfurt-na-Mayne ; Parizh ; Lyuksemburg ; Moskva ; Minsk : PANPRINT, 1998. – 1 064 s.

16. **Filosofskiy** entsiklopedicheskii slovar / gl. red. : L. F. Ilichev [i dr.]. – M. : Sov. entsikl., 1983. – 840 s.

17. **Frantsuzsko-russkiy** slovar = Dictionnaire francais-russe / O. M. Raevskaya ; Mosk. gos. un-t im. M. V. Lomonosova. – M. : RUSSO, 2003. – 358 s.

18. **Hayek F. A.** Doroga k rabstvu : per. s angl. / Hayek F. A. – M. : Novoe izd-vo, 2005. – 264 s.

19. **Tsitseron.** O starosti. O druzhbe. Ob obyazannostyah / Tsitseron. – M. : Nauka, 1974. – 246 s.

20. **Entsiklopediya** gosudarstvennogo upravleniya v Rossii : v 2 t. / pod obsch. red. V. K. Egorova ; otv. red. I. N. Bartsits. – M. : Izd-vo RAGS, 2008.

21. **Etimologicheskii** slovar sovremennogo russkogo yazyka. V 2 t. T. 1 / sost. A. K. Shaposhnikov. – M. : Flinta : Nauka, 2010. – 584 s.

22. **Dicey A. V.** Introduction to the Study of the Law of the Constitution / Dicey A. V. – Access mode : archive.org/details/introductiontos04dicegoog.

Надійшла до редколегії 12.12.14

УДК 351.88 (061.1ЄС+477)

Галина МАКОТА

*Національна академія державного управління
при Президентіві України*

Львівський регіональний інститут державного управління

**ПРИНЦИПИ МІЖНАРОДНОГО ТЕХНІЧНОГО
СПІВРОБІТНИЦТВА ЄС ТА УКРАЇНИ
В МЕЖАХ НОВОГО БЮДЖЕТНОГО ПЕРІОДУ ЄС
НА 2014 – 2020 рр.**

Розглядається еволюція принципів надання міжнародної допомоги на глобальному рівні в рамках політики розвитку. З'ясовується зміст основних принципів надання Європейським Союзом міжнародної технічної допомоги третім країнам у рамках політики розвитку. Виокремлюються нові принципи надання міжнародної технічної допомоги Україні в межах нового бюджетного періоду Європейського Союзу на 2014 – 2020 рр.

Ключові слова: міжнародне технічне співробітництво, міжнародна технічна допомога, принципи, Європейський інструмент сусідства.

Галина Макота. Принципы международного технического сотрудничества ЕС с Украиной в рамках нового бюджетного периода ЕС на 2014 – 2020 гг.

Рассматривается эволюция принципов предоставления международной помощи на глобальном уровне в рамках политики развития. Устанавливается смысл основных принципов предоставления Европейским Союзом международной технической помощи третьим странам в рамках политики развития. Выделяются новые принципы предоставления международной технической помощи Украине в рамках нового бюджетного периода Европейского Союза на 2014 – 2020 гг.

Ключевые слова: международное техническое сотрудничество, международная техническая помощь, принципы, Европейский инструмент соседства.

Halyna Makota. The principles of international technical cooperation between the EU and Ukraine in the framework of the new budgetary period 2014 – 2020

The evolution of principles of cooperation in the sphere of international assistance on the global level within the framework of development policy is considered. The content of main EU principles of international technical assistance delivery for the third countries within the framework of development policy is determined. The new principles of technical assistance delivery established under the new budgetary period 2014 – 2020 are singled out.

Key words: international technical cooperation, international technical assistance, principles, European Neighbourhood Instrument.

© Макота Г. З., 2015

Актуальність дослідження принципів міжнародного технічного співробітництва обумовлена тим, що в національному законодавстві не визначені єдині принципи міжнародного технічного співробітництва України з ЄС, як і загалом принципів отримання і надання міжнародної допомоги. В ЄС політика надання міжнародної допомоги, яка включає технічну допомогу, побудована насамперед на спільних європейських принципах, відображених в усіх установчих договорах та політиках ЄС, зокрема в політиці розвитку. Ураховуючи, що державне управління міжнародною технічною допомогою в Україні передбачає взаємодію законодавства ЄС та України, виникає необхідність узгодження принципів міжнародного технічного співробітництва України з відповідними принципами ЄС. Окрім того, законодавче визначення єдиних принципів дає змогу сформулювати засади державної політики в зазначеній сфері.

Проблеми міжнародного технічного співробітництва перебувають у центрі уваги дослідників різних галузей науки залежно від предмету та напрямку дослідження: права, економіки, міжнародних відносин, політичних наук, історії, державного управління. Окремі аспекти дослідження принципів надання міжнародної технічної допомоги в рамках Європейського інструменту сусідства та партнерства 2007 – 2013 досліджувались В. Стрельцовим, Н. Гнидюк, К. Плоским, О. Куліничим, М. Сердюком, експертами Міжнародного центру перспективних досліджень.

Принципи Паризької декларації щодо підвищення ефективності зовнішньої допомоги розглядаються в працях І. Братко в контексті дослідження правового регулювання міжнародної технічної допомоги. М. Михайлів досліджує принципи виконання договору про надання міжнародної технічної допомоги. У звіті про проведення оцінки «Потреби зміцнення спроможності у сфері зовнішньої допомоги в Україні: ефективність, координація, менеджмент» Міністерства економіки України та Представництва ООН запропоновано рекомендації та пропозиції щодо можливих шляхів допомоги у вдосконаленні системи координації допомоги відповідно до принципів Паризької декларації. М. Корюкалов досліджує принципи надання зовнішньої допомоги з розвитку відповідно до Паризької декларації, Аккського плану дій та Європейського консенсусу щодо допомоги.

Вищевказані дослідники аналізують принципи міжнародного технічного співробітництва України з ЄС на основі договірних відносин у межах Угоди про партнерство та співробітництво і Європейського інструменту сусідства та партнерства 2007 – 2013. Однак з 2014 р. надання технічної допомоги здійснюється в межах нового Європейського інструменту сусідства 2014 – 2020, фінансової перспективи ЄС 2014 – 2020 та нового Фінансового регламенту, які

доповнено новими принципами. З огляду на зміни виникає необхідність дослідження принципів міжнародного технічного співробітництва в межах нового бюджетного періоду ЄС на 2014 – 2020 рр.

Мета статті полягає у виявленні основних принципів міжнародного технічного співробітництва ЄС та України в межах нового бюджетного періоду ЄС на 2014 – 2020 рр.

Вивчаючи міжнародні засадничі принципи надання міжнародної допомоги, що формувалися міжнародною спільнотою в межах політики розвитку, необхідно згадати про напрями міжнародного співробітництва у сфері розвитку. Вони були визначені на конференції ООН у Монтерей (Мексика) у 2002 р. в Монтерейському консенсусі за участю 50 голів держав та представників Світового Банку, Міжнародного валютного фонду, Світової організації торгівлі. До цих напрямів належать:

- 1) мобілізація національних фінансових ресурсів на цілі розвитку;
- 2) мобілізація міжнародних ресурсів на цілі розвитку: прямі іноземні інвестиції та інші приватні ресурси;
- 3) розвиток міжнародної торгівлі як рушійної сили розвитку;
- 4) зовнішня заборгованість;
- 5) системне забезпечення розвитку;
- 6) активізація фінансово-технічного співробітництва.

Щодо технічної допомоги передбачалось збільшення внеску країн-реципієнтів у розробку програм технічної допомоги, включаючи закупівлі, а також відповідальність за їх реалізацію. З метою підвищення ефективності розвинутих країнам було запропоновано надавати офіційну допомогу з розвитку (ОДР) країнам, що розвиваються, у розмірі 0,7 % від валового національного продукту [3].

У Монтерейському консенсусі міжнародна експертна спільнота окреслила парадигму фінансового забезпечення політики розвитку та започаткувала партнерство з метою глобального розвитку [15]. Надалі з метою підвищення ефективності допомоги з розвитку на міжнародному рівні проведено чотири форуми вищого рівня з питань ефективності допомоги з розвитку, на яких обговорювались проблеми, пов'язані з наданням допомоги, були узгоджені спільні заходи та сформована міжнародна модель надання допомоги. На кожному форумі прийнятий документ, який поетапно врегулював управління допомогою з розвитку на глобальному рівні.

Для визначення та розуміння сутності принципів надання технічної допомоги ЄС розглянемо їх еволюцію. Перший форум відбувся в Римі 24 – 25 лютого 2003 р. У прийнятій на ньому Римській декларації з гармонізації вперше було окреслено принципи та напрями підвищення ефективності допомоги та акцентовано на необхідності

гармонізації донорської допомоги на міжнародному та національному рівнях. Ключовим елементом форуму можна вважати запровадження таких принципів: відповідальності країни-реципієнта та національних урядів за результати співробітництва, надання допомоги з розвитку відповідно до пріоритетів розвитку країни-реципієнта, узгодження політик, процедур та принципів роботи країн та організацій з відповідними системами країн-партнерів для гармонізації допомоги, імплементація фундаментальних принципів та стандартів, розроблених спільнотами для гармонізації донорської допомоги, підготовка до прийняття Паризької декларації [13].

Другий форум високого рівня з питань ефективності допомоги відбувся 2 березня 2005 р. в Парижі. На ньому прийнято Паризьку декларацію щодо підвищення ефективності зовнішньої допомоги, підписану 177 державами, міжнародними організаціями та ЄС. Вона є міжнародним зобов'язанням провідних країн світу щодо підвищення ефективності та управління допомогою з розвитку в рамках Декларації тисячоліття та Цілей розвитку тисячоліття. У Паризькій декларації визначено такі основні принципи надання зовнішньої допомоги:

1) причетності (керівна роль країни-партнера): країни-партнери (країни, що розвиваються) розробляють національні стратегії розвитку для боротьби з бідністю, їм належить керівна роль у розробці програми розвитку. Важливим є те, що країни-партнери зобов'язуються взяти на себе провідну роль у координуванні зовнішньої допомоги та інших ресурсів для розвитку на всіх рівнях під час діалогу з країнами-донорами, а також сприяти залученню громадськості й приватного сектору;

2) узгодження: допомога донорів повинна відповідати та ґрунтуватися на національних стратегіях розвитку країн-партнерів. Країни-донори використовують національні структури, національні системи й процедури країн-партнерів для надання допомоги;

3) гармонізації: суть його полягає в тому, що донорська допомога буде ефективною, якщо всі донори приймуть спільні процедури для гармонізації надання допомоги, включаючи координацію дій, спрощення процедур, використання спільних підходів тощо;

4) управління, орієнтоване на результат: удосконалення процесу прийняття рішень, спільні формати для періодичної звітності, прозорість, оцінка виконання, вимірювання прогресу, моніторинг країн-партнерів, спільна участь для посилення потенціалу країни-партнера та популяризації управління, орієнтованого на результат;

5) спільної відповідальності: донори та партнери є підзвітними стосовно результатів наданої допомоги. Посилення спільної звітності й прозорості стосовно використання ресурсів зовнішньої допомоги – основний пріоритет [5].

З метою реалізації положень Паризької декларації на

національному рівні країни-партнери розробили власні концепції підвищення ефективності допомоги. В Україні розроблено Концепцію планування, залучення, ефективного використання та моніторингу міжнародної технічної допомоги і співробітництва з міжнародними фінансовими організаціями [7]. Як зазначає спеціаліст-практик з питань розвитку Елейн Вентер: «Паризька декларація підвищила рівень операційної та адміністративної відповідальності персоналу на місцях, сприяла підвищенню динамічності зв'язку між штаб-квартирою донора та його працівниками на місцях» [2] (переклад автора. – Г. М.).

Таким чином, можна констатувати, що прийняття Паризької декларації дало можливість міжнародному товариству виробити спільні міжнародні принципи управління допомогою, у тому числі технічною допомогою, та загалом реформувати систему надання міжнародної допомоги.

З метою оцінювання та проведення моніторингу прогресу реалізації Паризької декларації на Третньому форумі високого рівня з питань ефективності допомоги (Аккра, Гана, 2 – 4 вересня 2008 р.) було прийнято Аккраський план дій. Його мета полягала у формуванні заходів для посилення та поглиблення імплементації Паризької декларації. Новою ініціативою Аккраського плану дій можна вважати створення ефективнішого та всеохоплюючого партнерства з питань розвитку, що передбачає залучення всіх учасників співробітництва з питань розвитку, включаючи двосторонніх та багатосторонніх донорів, глобальні фонди, приватний сектор; скорочення фрагментації допомоги шляхом розподілу обов'язків серед донорів та їх взаємодоповнюваності за рахунок розподілу засобів у середині країни та за секторами [1].

На Четвертому форумі високого рівня з питань ефективності допомоги (м. Пусан, Південна Корея) більше як 3 000 делегатів прийняли підсумковий документ «Бузанське партнерство для ефективного співробітництва з розвитку». Новою ініціативою форуму стало перенесення акценту виключно з ефективності допомоги на застосування ціліснішого підходу до політики розвитку [4]. Встановлено нове Глобальне партнерство ефективного співробітництва з питань розвитку, що являє собою відкриту платформу для обміну знань, оцінки досягнень з питань розвитку [9]. Тобто в результаті еволюції підходів та принципів надання допомоги відбулась зміна цілей. Ідея ефективної допомоги була замінена на партнерство з метою ефективного розвитку, що передбачало залучення нових державних та недержавних суб'єктів, приватного сектору, громадянського суспільства.

Таким чином, Паризька декларація стала «дорожньою картою»

та інструментом реформування і підвищення ефективності допомоги з розвитку на глобальному рівні. Аккрський та Бузанський форуми сформували план дій з координації підвищення ефективності допомоги.

Співробітництво ЄС з Україною здійснюється за принципами співпраці ЄС з третіми країнами в межах Європейської політики сусідства. Спільні принципи, через які інституції ЄС та країни-члени ЄС надають допомогу третім країнам, представлені в Європейському консенсусі щодо розвитку, що є основоположним документом ЄС з питань розвитку. Проаналізуємо положення консенсусу, які визначають принципи надання допомоги в ЄС.

Найперше необхідно зауважити, що відповідно до консенсусу країни, що розвиваються, мають основну відповідальність за власний розвиток. Визначено такі спільні принципи політики розвитку:

1) причетність та партнерство: допомога ЄС повинна бути адаптована до потреб країни-реципієнта, а ЄС і країни, що розвиваються, повинні відповідати та звітувати за виконання спільних дій;

2) поглиблений політичний діалог: у межах політичного діалогу між країнами-членами та інституціями ЄС відповідно до їх компетенцій проводиться оцінка та визначаються заходи щодо підтримки належного врядування, демократичних принципів, прав людини, верховенства права;

3) участь громадянського суспільства;

4) гендерна рівність;

5) вирішення проблем державної нестабільності: запобігання нестабільності в державах через урядові реформи, верховенство права, антикорупційні заходи, інституційну розбудову, розвиток спроможності.

Окрім вищезазначених принципів, ЄС використовує ще диференційний підхід для надання допомоги відповідно до потреб країни-реципієнта. Це означає, що в країнах, які розвиваються, ЄС використовуватиме ті підходи та інструменти надання допомоги, які будуть найефективнішими для боротьби з бідністю та для забезпечення сталого розвитку на основі потреб, стратегій пріоритетів країни, що розвивається [14].

Актуалізує наше дослідження той факт, що в українському законодавстві немає документа, у якому визначені принципи міжнародного технічного співробітництва або загалом принципи отримання й надання допомоги Україною. Спробою визначити принципи у сфері міжнародної технічної допомоги можна вважати проект закону «Про міжнародну технічну допомогу» від 29 листопада 2013 р., у якому в ст. 2 «Принципи залучення та використання

міжнародної технічної допомоги» запропоновано такі принципи: прозорість, пріоритетність, партнерство, координація, результативність та своєчасність, юридична рівність та недискримінація, верховенство права, запобігання корупційним діям і зловживанням [6].

Законодавче закріплення зазначених принципів дало б змогу сформувати єдині базові норми співробітництва щодо міжнародної технічної допомоги. Але в цьому контексті заслуговує також на увагу зауваження експерта Центру політичних студій та аналітики Віталія Шарлая. Він зазначає, що принцип верховенства права, який відповідно до проекту закону реалізується через «неприпустимість спрямування міжнародної технічної допомоги для вчинення діянь, заборонених законодавством, у тому числі пропаганди війни, насильства, розпалювання міжетнічної, расової, релігійної ворожнечі, а також для фінансування діяльності політичних партій, політичної агітаційної роботи, виборів, референдумів, мітингів, вуличних походів, демонстрацій, пікетувань, страйків, посягань на права і свободи людини та здоров'я населення» [8], суттєво обмежує діяльність недержавних громадських організацій. Можлива заборона діяльності через адміністративні порушення щодо організації заходів та іншої діяльності, яка суперечить вказаним принципам, призведе до зловживання регулюванням з боку уряду, а також може призвести до заборони фінансування виконавців (неурядових організацій) на підтримку суспільно-політичних заходів та підтримку розвитку демократії в Україні [8].

Крім загальних вищевказаних принципів, окрему категорію становлять принципи, які регулюють надання міжнародної технічної допомоги в межах кожної програми допомоги ЄС. Україна з 2014 р. отримує міжнародну технічну допомогу ЄС в межах нового Європейського інструменту сусідства 2014 – 2020 на основі таких принципів:

1. Диференціація («more for more» – «більше за більше»): застосування підходу, побудованого на стимулі (incentive-based approach). Цей принцип можна вважати нововведенням у практиці управління міжнародною допомогою в ЄС. Він полягає в тому, що чим більшого розвитку та прогресу досягає країна, імплементуючи політичні, економічні, соціальні реформи, стали демократію, тим більшу допомогу отримуватиме. Принцип диференціації запроваджує залежність отримання допомоги ЄС на проведення реформ від якості процесу демократизації в країнах-партнерах ЄС. Тобто ЄС перш за все збільшуватиме обсяг допомоги тим країнам, які успішно здійснюють перетворення відповідно до спільно визначених цілей. Рівень прогресу в країнах-сусідах повинен регулярно оцінюватись

порівняно з іншими роками та відображатись у звітах.

2. Партнерство: допомога Співтовариства формується в партнерстві з реципієнтами. Партнерство включає національні та місцеві органи влади, громадянське суспільство.

3. Співфінансування: допомога Співтовариства, як правило, дофінансовується країнами-партнерами через державні кошти, внески інших бенефіціарів та з інших джерел.

4. Узгодженість: програми та проекти допомоги повинні узгоджуватися з політиками ЄС та відповідати укладеним угодам між ЄС та країнами-партнерами.

5. Координація: ЄС та держави-члени забезпечують координацію програм допомоги, проводять регулярні консультації [12].

Особливістю управління допомогою в ЄС є дотримання міжнародних угод, нормативно-правових актів, а також фінансового регламенту. Новий фінансовий регламент №1268/2012 від 29 жовтня 2012 р., що вступив у дію з 1 січня 2013 р., з метою модернізації фінансових процедур доповнено трьома новими принципами:

- спрощення: дебюрократизація, прискорення процедур оформлення документації, формування інформаційного суспільства;
- підзвітності: раціональне управління фінансами;
- інновації: використання фінансового левериджу [10].

Необхідно зауважити, що зміни, які вносилися до фінансового регламенту, були необхідними напередодні прийняття в ЄС нової багаторічної фінансової перспективи на 2014 – 2020 рр.

Для дослідження практики застосування принципів державного управління в конкретній галузі позитивним є досвід Польщі. Наприклад, відповідно до Багаторічної програми співробітництва з питань розвитку на 2012 – 2015 рр. основними принципами співробітництва визначено такі: солідарність, субсидіарність, координація, підвищення ефективності шляхом дотримання принципів узгодження, гармонізація, управління, орієнтоване на результат, транспарентність та взаємна підзвітність, повага та захист прав людини; захист навколишнього середовища та сталі управління природними ресурсами, забезпечення узгодженості між програмами та стратегіями уряду, з одного боку, та між цілями і пріоритетами політики розвитку – з іншого [11].

Аналіз принципів надання міжнародної допомоги свідчить про важливість використання досвіду ЄС в практиці державного управління щодо встановлення єдиних принципів національної політики у сфері міжнародного технічного співробітництва як відображення спільних цінностей, що переважають у суспільстві.

В ЄС принцип є важливим фундаментальним правовим положенням, що визначає засади політики держави в певній сфері.

Принципи міжнародного технічного співробітництва ґрунтуються на тих цінностях та ідеях, які панують в ЄС, вони є першоджерелами права. Їх можна знайти майже в кожному міжнародному або національному акті, у якому йдеться про міжнародну допомогу. Це принципи: довгострокового цілісного бачення, орієнтованості на отримання конкретних результатів, усеохоплюючого партнерства, політичного діалогу, участі громадянського суспільства, гармонізації, відповідальності, узгодження політик, взаємної підзвітності та прозорості, цілісного підходу, координації, диференціації, співфінансування. Вони стисло відображають найсуттєвіші характеристики міжнародного співробітництва з питань допомоги та відповідно зобов'язують країни-реципієнти імплементувати їх у власну практику державного управління допомогою.

Таким чином, перш ніж напрацьовувати конкретні пропозиції щодо вдосконалення механізму міжнародного технічного співробітництва, окрім загальних принципів державного управління в Україні, необхідно розробити спеціальні принципи державного управління в галузі міжнародної технічної допомоги, які б узгоджувались із вищезгаданими міжнародними принципами. Закріплення в національному законодавстві принципів отримання та надання міжнародної технічної допомоги сприятиме посиленню ролі української сторони на етапі підготовки проектів та узгодженню цілей міжнародної допомоги з пріоритетами державного та регіонального розвитку.

Перспективи подальших розвідок полягають в аналізованні інституційного забезпечення державного управління міжнародною технічною допомогою.

Список використаних джерел

1. **Аккрская** программа действий. – 2008. – Режим доступа : siteresources.worldbank.org/PROJECTS/Resources/40940-1277231224381/AAA_Russian.pdf.
2. **Вентер Э.** Парижская декларация вновь привлекла внимание к реформе помощи, но она все еще ориентирована на интересы доноров / Элейн Вентер // Ежекварт. журн. Международного Валютного Фонда «Финансы & развитие». – 2008. – Режим доступа : www.imf.org/external/pubs/ft/fandd/rus/2008/09/pdf/venter.pdf.
3. **Доклад** Международной конференции по финансированию развития // Издание Организации Объединенных Наций. – 2002. – Режим доступа : unctad.org/ru/docs/aconf198d11_ru.pdf.
4. **Официальная** помощь в целях развития. – 2012. – Режим доступа : www.intelros.ru/pdf/oon/2012/4_Oficial.pdf.
5. **Паризька** декларация щодо підвищення ефективності зовнішньої допомоги. – Режим доступу : zakon2.rada.gov.ua/laws/show/998_271.

6. **Про міжнародну** технічну допомогу : проект закону від 29 листоп. 2013 р. – Режим доступу : w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=49239.
7. **Про схвалення** Концепції планування, залучення, ефективного використання та моніторингу міжнародної технічної допомоги і співробітництва з міжнародними фінансовими організаціями : розпорядження Кабінету Міністрів України від 20 жовт. 2011 р. № 1075-р. – Режим доступу : zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1075-2011-%D1%80.
8. **Шарлай В.** Аналіз проекту закону України «Про міжнародну технічну допомогу» / Віталій Шарлай // Центр політ. студій та аналітики. – 2013. – Режим доступу : cpsa.org.ua/wp-content/uploads/2014/05/3725-ITF.pdf.
9. **Busan Partnership** for effective development cooperation. – 2011. – Access mode : www.oecd.org/dac/effectiveness/49650173.pdf.
10. **Commission Delegated Regulation (EU) № 1268/2012** of 29 October 2012 on the rules of application of Regulation (EU, Euratom) № 966/2012 of the European Parliament and of the Council on the financial rules applicable to the general budget of the Union. – Access mode : eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32012R1268&from=EN.
11. **Multianual Development Cooperation Programme 2012 – 2015.** – Access mode : www.polskapomoc.gov.pl/files/dokumenty_publicacje/PW_EN-po_reas.pdf.
12. **Regulation (EU) No 232/2014** of the European Parliament and of the Council of 11 March 2014 establishing a European Neighbourhood Instrument. – Access mode : eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.
13. **Rome Declaration** on Harmonisation. – 2003. – Access mode : www.oecd.org/development/effectiveness/31451637.pdf.
14. **The European Consensus** on Development. – Access mode : europa.eu/legislation_summaries/development/general_development_framework/r12544_en.htm.
15. **What is the Monterrey Consensus?** – Access mode : siteresources.worldbank.org/KFDLP/Resources/461197-1122319506554/What_is_the_Monterrey_Consensus.pdf.

List of references

1. **Akkrskaya** programma deystviy. – 2008. – Rezhim dostupa : siteresources.worldbank.org/PROJECTS/Resources/40940-1277231224381/AAA_Russian.pdf.
2. **Venter E.** Parizhskaya deklaratsiya vnov privlekla vnimanie k reforme pomoschi, no ona vse esche orientirovana na interesy donorov / Eley Venter // Ezhekvert. zhurn. Mezhdunarodnogo Valyutnogo Fonda «Finansyi & razvitie». – 2008. – Rezhim dostupa : www.imf.org/external/pubs/ft/fandd/rus/2008/09/pdf/venter.pdf.
3. **Doklad** Mezhdunarodnoy konferentsii po finansirovaniyu razvitiya // Izdanie Organizatsii Ob`edinennyih Natsiy. – 2002. – Rezhim dostupa : unctad.org/ru/docs/aconf198d11_ru.pdf.
4. **Ofitsialnaya** pomosch v tselyah razvitiya. – 2012. – Rezhim dostupa : www.intelros.ru/pdf/oon/2012/4_Oficial.pdf.

5. **Paryzka** deklaratsiia shchodo pidvyshchennia efektyvnosti zovnishnoi dopomohy. – Rezhym dostupu : zakon2.rada.gov.ua/laws/show/998_271.
6. **Pro mizhnarodnu** tekhnichnu dopomohu : proekt zakonu vid 29 lystop. 2013 r. – Rezhym dostupu : w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=49239.
7. **Pro skhvalennia** Kontseptsii planuvannia, zaluchennia, efektyvnoho vykorystannia ta monitorynhu mizhnarodnoi tekhnichnoi dopomohy i spivrobitnytstva z mizhnarodnymy finansovymy orhanizatsiiamy : rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 20 zhovt. 2011 r. № 1075-r. – Rezhym dostupu : zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1075-2011-%D1%80.
8. **Sharlai V.** Analiz proektu zakonu Ukrainy «Pro mizhnarodnu tekhnichnu dopomohu» / Vitalii Sharlai // Tsentr polit. studii ta analityky. – 2013. – Rezhym dostupu : cpsa.org.ua/wp-content/uploads/2014/05/3725-ITF.pdf.
9. **Busan Partnership** for effective development cooperation. – 2011. – Access mode : www.oecd.org/dac/effectiveness/49650173.pdf.
10. **Commission Delegated Regulation (EU) № 1268/2012** of 29 October 2012 on the rules of application of Regulation (EU, Euratom) № 966/2012 of the European Parliament and of the Council on the financial rules applicable to the general budget of the Union. – Access mode : eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32012R1268&from=EN.
11. **Multianual Development Cooperation Programme 2012 – 2015.** – Access mode : www.polskapomoc.gov.pl/files/dokumenty_publicacje/PW_EN-po_reas.pdf.
12. **Regulation (EU) No 232/2014** of the European Parliament and of the Council of 11 March 2014 establishing a European Neighbourhood Instrument. – Access mode : eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.
13. **Rome Declaration** on Harmonisation. – 2003. – Access mode : www.oecd.org/development/effectiveness/31451637.pdf.
14. **The European Consensus** on Development. – Access mode : europa.eu/legislation_summaries/development/general_development_framework/r12544_en.htm.
15. **What is the Monterrey Consensus?** – Access mode : siteresources.worldbank.org/KFDLP/Resources/461197-1122319506554/What_is_the_Monterrey_Consensus.pdf.

Надійшла до редколегії 24.02.15